

ВИСНОВОК

до проекту Закону про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(реєстр. № 13181 від 17.04.2025)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації на своєму засіданні 13 травня 2025 року (Протокол № 146) розглянув проект Закону про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (реєстр. № 13181 від 17.04.2025), поданий народним депутатом України Стефанчуком Р.О. та іншими народними депутатами України.

Законопроект розроблено з метою удосконалення правових засад діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та підвищення його інституційної спроможності у відповідності до міжнародних стандартів захисту прав людини задля підвищення рівня додержання прав і свобод людини в Україні.

Законопроектом пропонується нова редакція Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», а також внесення змін до Законів України: «Про державну таємницю», «Про звернення громадян», «Про охорону дитинства», «Про міжнародні договори України», «Про Державний реєстр виборців», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про запобігання корупції», «Про державну службу», а також до Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України «Про Регламент Верховної Ради України».

Нова редакція Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» відповідає Паризьким та Венеційським принципам, кращим практикам європейських країн та законодавству ЄС.

В межах предметів відання Комітету щодо запропонованих законодавчих змін зазначаємо наступне.

Міністерство цифрової трансформації України у своєму висновку висловило, зокрема, такі зауваження та пропозиції.

1. В пункті 9 частини 5 статті 6 проекту Закону пропонується передбачити положення щодо надання кандидатом на посаду Уповноваженого згоди на обробку персональних даних.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист персональних даних» (далі - Закон) Закон регулює правові відносини, пов'язані із захистом і обробкою персональних даних, і спрямований на захист основоположних прав

і свобод людини і громадянина, зокрема права на невтручання в особисте життя, у зв'язку з обробкою персональних даних.

Вичерпний перелік підстав для обробки персональних даних передбачено статтею 11 Закону.

Згода суб'єкта персональних даних є лише однією із шести підстав для обробки персональних даних, передбачених статтею 11 Закону. За наявності підстав, визначених пунктами 2-6 частини першої статті 11 Закону, обробка персональних даних здійснюється без згоди суб'єкта персональних даних.

Відповідно до статті 2 Закону згода суб'єкта персональних даних – добровільне волевиявлення фізичної особи (за умови її поінформованості) щодо надання дозволу на обробку її персональних даних відповідно до сформульованої мети їх обробки, висловлене у письмовій формі або у формі, що дає змогу дійти висновку про надання згоди.

Наведене визначення містить дві суттєві ознаки згоди на обробку персональних даних:

- добровільність (означає відсутність прямого або опосередкованого примусу при її наданні);
- поінформованість (означає, що перед наданням згоди суб'єкт повинен отримати достовірну інформацію про те, ким, з якою метою будуть оброблятися його персональні дані, кому будуть передаватися, які саме дані, а також про права, визначені Законом).

Суб'єкт персональних даних також має право відмовитись від надання згоди на обробку персональних даних, відкликати згоду на обробку персональних даних, яка була надана такою особою раніше, вносити застереження стосовно обмеження права на обробку своїх персональних даних під час надання згоди, пред'являти вмотивовану вимогу щодо зміни або знищення своїх персональних даних будь-яким володільцем та розпорядником персональних даних, якщо ці дані обробляються незаконно чи є недостовірними, заперечувати проти обробки своїх персональних даних.

У разі, якщо державні органи відбирають згоду на обробку персональних даних у зв'язку із виконанням своїх повноважень, створюються умови, за яких від надання особою згоди на обробку її персональних даних залежить реалізація її прав. За таких умов згода не може розглядатися як добровільна.

Державні органи, вимагаючи згоду на обробку персональних даних, фактично позбавляють особу зазначених вище прав.

З урахуванням зазначеного, згода суб'єкта персональних даних на обробку таких даних державними органами не може визначатися як підстава обробки персональних даних. Така обробка повинна здійснюватися на інших підставах, визначених Законом.

Враховуюче вищезазначене, пропонуємо привести у відповідність Закону пункт 9 частини 5 статті 6 проекту Закону, а саме виключити положення щодо надання кандидатом на посаду Уповноваженого згоди на обробку персональних даних.

2. Застосована у законопроекті термінологія «засоби зв'язку», «засоби електронного зв'язку», «засоби телефонного зв'язку» потребує приведення у відповідність до термінології, застосованої у Законі України «Про електронні комунікації», який оперує поняттям «засоби електронних комунікацій».

Народні депутати України – члени Комітету при обговоренні законопроекту зазначили, що прийняття проекту закону сприятиме підвищенню рівня захисту прав і свобод людини в Україні, посилить інституційну спроможність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у відповідності до Паризьких і Венеціанських принципів.

Враховуючи зазначене, за результатами обговорення Комітет ухвалив:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин врахувати висловлені зауваження та пропозиції під час підготовки та розгляду проекту Закону про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (реєстр. № 13181 від 17.04.2025), поданого народним депутатом України Стефанчуком Р.О. та іншими народними депутатами України.

2. Направити Висновок про розгляд цього законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО